

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CAZACU, ANA-MARIA

Franceza rapidă / Ana Maria Cazacu, Iulia Robert. –
Ed. a 6-a. – București : Steaua Nordului, 2015
ISBN 978-606-511-440-1

811.133.1(075.4)

Ana-Maria CAZACU
Iulia ROBERT

FRANCEZA RAPIDĂ

Toate drepturile acestei versiuni sunt rezervate
Editurii Steaua Nordului.

În limba franceză, scrierea diferă de pronunție spre deosebire de limba română unde scriem aproximativ la fel cum pronunțăm.

Pentru a clarifica problemele legate de pronunție oferim o transcriere fonetică utilizând alfabetul fonetic și respectând regulile de transcriere fonetică. Este foarte important ca studiul dumneavoastră să presupună și audiția CD-ului care însoțește acest manual.

Alfabetul limbii franceze are **26** de litere dintre care 6 sunt vocale și 20 de consoane.

A [a]	N [ɛn]
B [be]	O [o]
C [se]	P [pe]
D [de]	Q [ky]
E [ə]	R [ɛR]
F [ɛf]	S [ɛs]
G [ʒe]	T [te]
H [af]	U [y]
I [i]	V [ve]
J [ʒi]	W [dublə ve]
K [ka]	X [ics]
L [ɛl]	Y [i grek]
M [em]	Z [zed]

Anumite litere prezintă variante grafice, adică sunt însoțite de accente sau alte semne diacritice: **é** – *e* cu accent ascuțit (*accent aigu*), **è** – *e* cu accent grav (*accent grave*), **ê** – *e* cu accent circumflex (*accent circonflexe*), **ë** – *e* cu tremă, **â** – *a* cu accent grav, **ï** – *i* cu tremă, **ù**, **ü** – *u* cu accent grav sau cu tremă, **ç** – *c* cu sedilă ([se] *sédille*)

Din exemplele de mai sus se observă că în limba franceză există trei tipuri de accente grafice:

Accentul ascuțit (*l'accent aigu*) marchează în general vocala *e* închis – **é** [e].

Accentul grav (*l'accent grave*) poziționat pe vocala *e* indică că timbrul acesteia este deschis – **è** [ɛ]. Acest accent apare și deasupra vocalei **a** sau **u**: **à**, **là**, **où**.

În aceste cuvinte accentul are un rol **diacritic** adică este pus pentru a se evita unele confuzii între omonime: **a** = persoana a III-a singular a verbului **avoir** (*a avea*) / **à** = prepoziție; **la** = articol hotărât pentru substantivele de genul feminin, numărul singular (*la musique = muzica*) / **là** = adverb de loc (*acolo*)

Accentul circumflex (*l'accent circonflexe*) marchează timbrul vocalelor **a**, **e**, **i**, **o**, **u**. Astfel, poziționat pe vocala *e* îi conferă acesteia un timbru deschis: fenêtre [f(ə)neʁ] (*fereastră*). Așezat deasupra vocalelor **a** și **o** le conferă acestora un timbru închis : côte [kot] (*coastă*), pâle [pal] (*pal*).

Sedila (*la sédille*) este un semn ortografic așezat sub consoana **c** numai înaintea vocalelor **a**, **o** sau **u**. Sunetul care corespunde acestei litere este [s]: français [frãsɛ] (*francez*), leçon [l(ə)sɔ̃] (*lecție*), reçu [R(ə)sy] (*primit*)

Trema (*le tréma*) este un semn ortografic format din două puncte care marchează vocalele **e**, **i**, sau **u** și indică faptul că vocala respectivă se separă în momentul pronunțării de cea dinainte sau cea care urmează: héroïne [erɔ̃in] (*eroină*), naïf, naïve [naif, naiv]. În unele nume proprii trema care apare pe vocala *e* indică că aceasta nu se citește: Madame de Staël [stal].

În afară de accentele grafice există și **accentul tonic** care marchează de fapt intensitatea mai mare cu care este rostită o silabă dintr-un cuvânt în comparație cu celelalte silabe. De aceea se mai numește și **accent de intensitate**. În limba franceză acest accent este **fix**, cade întotdeauna

pe ultima silabă: garçon [garsɔ̃], arriver [arive],
 contribution [kɔ̃tribysjɔ̃], saluer [salɥe], interprète
 [ɛ̃tɛrprɛt]

În continuare prezentăm un **tabel** al sunetelor limbii
 franceze transcrise în **alfabetul fonetic internațional**:

Sunetul și semnul fonetic prin care este transcris	Exemple
VOCALE (<i>les voyelles</i>)	
[a] - a închis	agacer [agase] a agasa loi [lwa] lege patte [pat] femme [fam] femeie
[ɑ] - a deschis	bas [ba] (<i>jos</i>) classe [klas] (<i>clasă</i>) âge [ɑʒ] (<i>vârsta</i>)
[y]	lune [lyn] (<i>lună</i>) mûr [myR] (<i>perete</i>) eu [y] (<i>part. trecut - avoir - a avea</i>)
[u]	troupe [tRup] <i>trupă</i> jour [ʝuR] <i>zi</i> où [u] août [u] <i>august</i> coutume [kutym] <i>obicei</i>
[e] - e închis	liberté [libɛʁte] <i>libertate</i> délicat [delika] <i>delicat</i> essor [esɔ̃R] <i>zbor</i> ouvrier [uvrije] <i>muncitor</i>
[ɛ] - e deschis	mer [mɛR] <i>mare</i> vrai [vʁɛ] <i>adevărat</i> père [pɛR] <i>tata</i>
[ø] închis	feu [fø] <i>foc</i>

	noeud [nø] <i>nod</i> voeu [vø] <i>jurământ</i>
[œ] <i>deschis</i>	peur [pœR] <i>frică</i> seul [sœl] <i>singur</i> oeuf [œf] <i>ou</i> oeil [œj] <i>ochi</i> soeur [sœR] <i>soră</i> cueillir [kœjir] <i>a culege</i>
[o] - o închis	rose [roz] <i>trandafir</i> tôt [to] <i>devreme</i> saut [so] <i>salt, săritură</i> eau [o] <i>apă</i> tableau [tablo] <i>tablou</i>
[ɔ] - o deschis	fort [fɔR] <i>puternic</i> porte [pɔʁt] <i>ușă</i> donner [dɔne] minimum [minimɔm]
[ɛ̃] - e nazal închis	magasin [magazɛ̃] simple [sɛ̃pl] <i>simplic</i> main [mɛ̃] <i>mână</i> faim [fɛ̃] <i>foame</i> sympa [sɛ̃pa] <i>simpatic</i> examen [egzamɛ̃] teint [tɛ̃] <i>ten</i>
[œ̃] - oe nazal <i>deschis</i>	un [œ̃] <i>un</i> parfum [parfœ̃] <i>parfum</i>
[ɔ̃] - o nazal	bon [bɔ̃] <i>bun</i> nom [nɔ̃] <i>nume</i>
[ɑ̃] - a nazal	plante [plɑ̃t] <i>plantă</i> dans [dɑ̃] <i>în</i> lampe [lɑ̃p] <i>lampă</i> en [ɑ̃] <i>în</i> paon [pɑ̃] <i>păun</i>

Jean [ʒɑ̃]
 décembre [desɑ̃br] *decembrie*

SEMIVOCALE (*les semi-voyelles*)¹

[j] <i>yod</i>	diable [djabl] <i>diavol</i> famille [famij] <i>familie</i> travail [travaj] <i>serviciu</i> yacht [jxt]
[ɥ]	nuit [nuɥ] <i>noapte</i> tuer [tɥe] <i>a omori</i>
[w]	toi [twa] employer [ɑ̃plwaʒe] <i>a folosi</i> douane [dwan] <i>vamă</i>

CONSOANE

[b]	obéir [ɔbeir] <i>a asculta, a se supune</i> abbé [abe] <i>abate, călugăr</i>
[d]	deux [dø] <i>doi</i> addition [adisjɔ̃] <i>adunare</i>
[f]	fer [fɛr] <i>fier</i> philosophe [filɔzɔf] affaire [afɛr]
[g]	gomme [gɔm] <i>gumă</i> secondaire [sɛgɔ̃dɛr] aggraver [agrave] exact [ɛgzakt] guerrier [gɛrje] <i>războinic</i>
[ʒ]	jardin [ʒardɛ̃] <i>grădină</i>

¹ Conform regulii generale vocalele [i], [y], [u] când sunt urmate de o vocală care poartă accentul de intensitate se transformă în semivocalele sau semiconsoanele [j], [ɥ], [w]. Acestea au caracteristicile articulatorii (de pronunție) ale vocalelor dar nu pot constitui centrul unei silabe.

	agenda [aʒɛ̃da] <i>agendă</i> agiter [aʒite] <i>a agita</i>
[k]	sac [sak] <i>sacoșă</i> café [kafe] <i>cafea</i> accord [akɔr] <i>acord</i> orchestre [ɔrkɛstr] <i>orchestră</i> quatre [katr] <i>patru</i> sexe [sɛks] <i>sex</i> ticket [tike] <i>bilet</i> kilo [kilo] <i>kilogram</i>
[l]	lit [li] <i>pat</i> aller [ale] <i>a se duce</i>
[m]	mot [mo] <i>cuvânt</i> commodité [kɔmɔdite] <i>comoditate</i>
[n]	noir [nwar] <i>negru</i> année [ane] [ane] <i>an</i>
[ɲ]	ligne [liɲ] <i>rând, linie</i> signer [siɲe] <i>a semna</i>
[p]	poire [pwar] <i>pară</i> apporter [apɔrte] <i>a aduce</i>
[R]	rouge [RUʒ] <i>roșu</i> terre [tɛr] <i>pământ</i>
[s]	sac [sak] <i>sac, sacoșă</i> messe [mes] <i>slujbă</i> face [fas] <i>față</i> cinéma [sinema] <i>cinema</i> garçon [garsɔ̃] <i>băiat</i> ça [sa] <i>asta</i> scène [sen] <i>scenă</i> action [aksjɔ̃] <i>acțiune</i> six [sis] <i>șase</i>

[ʃ]	chat [ʃa] <i>pisică</i> schéma [ʃema] <i>schemă</i> shérif [ʃerif]
[t]	tu [ty] attaque [atak] <i>atac</i> thé [te] <i>ceai</i> sculpté [skylte] <i>sculptat</i>
[v]	vitrine [vitrin] <i>vitrină</i> wagon [vagō] <i>vaion</i>
[z]	zéro [zero] <i>zero</i> valise [valiz] <i>valiză</i> exact [egzakt] <i>exact</i>

La lista consoanelor adăugăm [ŋ], sunet care există în cuvintele ce provin din alte limbi: ring [riŋ].

Litera **H** nu se citește niciodată. Putem vorbi de **h mut**: l'hippopotame [lipɔpɔtam] și **h aspirat** le hamac [la'amak].

Reguli de pronunție

Din punct de vedere al pronunției, vocala **e** are mai multe valori ce se pot stabili în funcție de distincția **e accentuat** /vs/ **e neaccentuat**:

Astfel **e accentuat** îl putem pronunța ca:

- **e deschis** – se transcrie [ɛ] și este marcat cu un accent grav [˘] sau cu accent circumflex[^]: mère [mɛR], fenêtre [f(ə)nɛtR] (*fereastră*), modèle [mɔdɛl], forêt [fɔRɛ] (*pădure*), thème [tɛm] (*temă*) même [mɛm] (*chiar*), près [prɛ] (*aproape*), tête [tɛt] (*cap*)

- **e închis** – se transcrie [e] și este marcat cu accent ascuțit [ˑ]: égal [egal], café [kafɛ], pré [prɛ], vallée [vale]

Pronunția lui **e neaccentuat** variază în funcție de poziția pe care o are în interiorul cuvântului. Astfel se poate pronunța ca:

- **e deschis**, [ɛ], când silaba este închisă printr-o consoană: amer [a mɛR], mer [mɛR], chaise [ʃɛz], fer [fɛR] sau când este urmat de două consoane: terre [tɛR], lettre [lɛtR], selle [sɛl]
- **e închis**, [e], când se află într-o silabă finală și este urmat de o consoană: parler [parle], les [le]

Dacă această consoană este **t**, **e** se va pronunța [ɛ]: complet [kɔplɛ], valet [valɛ], parfait [parfɛ], bonnet [bɔnɛ]

- **e neaccentuat** se poate pronunța [ə], un sunet intermediar între [e] și [o].

Pentru a putea rosti acest sunet care nu apare în limba română, buzele se rotunjesc ca pentru pronunția lui **o**, iar limba are o poziție similară cu cea pentru pronunția lui **e**.

secret [sɛkrɛ], premier [prɛmjɛ], grenier [grɛnjɛ], appartement [apartəmã], vendredi [vãdrãdi], calmement [kalmãmã]

- aceiași **e neaccentuat** poate fi **mut**, adică nu se pronunță în următoarele situații:

- în interiorul unui cuvânt: samedi [samdi], appeler [ap(ə)le]¹, médecine [med(ə)sin]

¹ [(ə)]-pronunție facultativă

➤ la sfârșitul unui cuvânt : père [pɛR], équipe [ekip], balle [bal], Sylvie [Silvi], partie [parti]

❶ **e neaccentuat** poate fi instabil în sensul că se poate pronunța sau nu. Astfel cuvintele care conțin un **e** instabil au o dublă pronunție: petit [p(ə)ti], semaine [s(ə)mɛn]

👉 literei **u** îi corespunde sunetul [y], un sunet intermediar între [i] și [u]; se pronunță cu limba în poziția specifică pentru pronunția lui **i** și buzele în poziția specifică pronunției lui **u**:

une [yn], sur [syR], rue [ry], lune [lyn]

❶ În unele cuvinte litera **u** se poate pronunța [o]: album [albɔm], maximum [maksimɔm]

👉 **Vocalele nazale** nu există în limba română, de aceea pronunțarea lor constituie o dificultate reală pentru cei care studiază limba franceză. Aceste vocale [a] deschis, [ɛ] deschis, [ɔ] deschis și [œ] se pronunță oarecum cu ajutorul sunetului [n], eliberând aerul pe nas.

- [ã] – **a nazal** este un sunet căruia îi corespund grupurile de litere următoare: **an, am, en, em**: dans [dã], plante [plãt], tambour [tãbur], chambre [ʃãbr], lampe [lãp], rentrée [Rãtre], enfant [ãfã], temps [tã], septembre [septãbr]

❶	[a]		[ã]
	bas		banc
	las		lent
	pas		pan

- [ɔ̃] **o nazal** este redat prin grupurile de litere **on** și **om**: bon [bɔ̃], crayon [kREjɔ̃], maison [mezɔ̃], mon [mɔ̃], ton [tɔ̃], son [sɔ̃], compas [kɔ̃pa], nombre [nɔ̃br], nom [nɔ̃], comptine [kɔ̃tin]

❶	[o]		[ɔ̃]
	beau		bon
	mot		mon
	saut		son

- [ɛ̃] **e nazal** se pronunță când întâlnim următoarele grupuri de litere: **in, im, ain, aim, en, ein, yn, ym** : magasin [magazɛ̃], fin [fɛ̃], simple [sɛ̃pl], bain [bɛ̃], certain [sɛ̃rtɛ̃], mien [mjɛ̃], examen [egzamɛ̃], faim [fɛ̃], teint [tɛ̃], plein [plɛ̃], sympathie [sɛ̃pati], synthétique [sɛ̃tetik], syntaxe [sɛ̃taks]

❶ în cazul grupurilor de litere **emm, enn, inn, imm**, fenomenul de nazalizare nu se mai produce datorită dublării consoanei: ils viennent [ilvien], innommé [i(n)nɔ̃me]

- [œ̃] **œ nazal** este redat grafic prin **un, um**: un [œ̃], jungle [ʒœ̃gl], défunt [defœ̃], parfum [parfœ̃]

👉 consoanele **b, d, f, k, l, m, n, p, z** se pronunță ca în limba română: parc [park], sec [sek], nappe [nap], nord [nɔ̃R], corps [kɔ̃R], lit [li], forêt [fɔ̃RE], bizarre [bizar]

❶ Dacă **m** sau **n** urmează după o vocală, aceasta va fi nazală.